

مهاجرت به استان البرز، معضل یا فرصت ؟

واضح است که در عصر امروز یعنی دنیای ارتباطات و دهکده جهانی، هیچ چیز تصادفی اتفاق نمی افتد و یا بوجود نمی آید. باید مبتکرانه برنامه ریزی نمود و صبورانه و سخاوت مندانه اجرا کرد. قطعاً توانمند سازی علمی و فناورانه و تولید داخل در دنیای امروز نیاز به هدف گذاری ، داشتن نقشه راه ، و اجرای هوشمندانه و صبورانه و سخاوت مندانه دارد.

از تلفات عقب ماندگی و توسعه نا یافتگی ، نبود زمینه و زیر ساخت های شکوفایی استعدادها و پتانسیل های سرمایه انسانی دانش اموخته و نخبه است. پس کوچ استعداد های علمی و پتانسیل های فناورانه و علمی به محیط های مستعد برای آنها اجتناب ناپذیر است. اصولاً در جامعه عقب مانده زمینه و زیر ساخت برای نو آوری و اختراع وجود ندارد تا زمینه رشد و شکوفایی استعداد ها فراهم آید .

مهاجرانی که به امید اشتغال ، زندگی بهتر، آموزش بهتر و مواردی از این دست به استان البرز و شهر کرج می آیند و این مهاجرت با توجه به ظرفیت های انسانی خوبی که به همراه دارد، از یک طرف بستر و شالوده مناسبی برای پیشبرد اموری همچون صنعت، کشاورزی و مواردی از این دست محسوب و از سوی دیگر در صورت پیش بینی نشدن چگونه استفاده کردن از این ظرفیت ها و ساماندهی و مدیریت این ورودی ها، قطعاً معضلات و تهدیدات بیشمار اجتماعی و فرهنگی را شاهد خواهیم بود.

مسئله مهاجرت از دیر هنگام یکی از مسائل مهم اجتماعی بوده است، تاریخ بشریت سرشار از مهاجرت های هدفمند می باشد، بطور طبیعی مهاجرت باعث افزایش جمعیت شهرنشین و گسترش و توسعه گاهاً نامنظم شهرها می شود.

امروزه جوامع بزرگ دنیا مانند کشور پهنایر کانادا ، استرالیا و بعضی از کشورهای اتحادیه اروپا و حتی کشورهای تازه به دوران رسیده عربی شدیداً بدنبال جذب مهاجر و متعاقباً توسعه و رونق اقتصادی ، فرهنگی ، اجتماعی و حتی سیاسی هستند . مهاجرت می تواند پیامدهای مثبت یا منفی در پی داشته باشد و این موضوع بستگی به چگونگی ساماندهی مهاجرین و استفاده بهینه از آنان را دارد، در جوامع امروزی مهاجرت هم تهدید است و هم فرصت .

در اینکه چرا عده ای از مردم از زادگاه و محل سکونت اولیه به دیگر شهرها مهاجرت می کنند پاسخهای متعدد و گوناگونی داده شده است و بیش از دهها علت ذکر شده است، بطور قطع و یقین کوچ از نقطه ای به نقطه دیگر و بریدن از سنتها، آداب و آشنایان کاری آسان نیست ولی حتماً منافع در پی آن وجود دارد، که به شرح آن میپردازیم :

در مجموع عوامل مهاجرت به دو دسته قابل جمع بندی است :

۱- مردم معمولاً به دلیل دور شدن از شرایط یا عوامل نامساعد دور کننده همانند فقر، بیماری، مسائل سیاسی، کمبود غذا، فقر فرهنگی، ضعف آموزشی، جنگ، بیکاری، بلاپای طبیعی، پایین بودن فعالیت در روستاها یا محل مبدأ، اختلافات قومی و قبیله ای، عدم دست رسی به امکانات بهداشتی و ... به شهر دیگری مهاجرت می کنند.

۲- دلیل دوم وجود شرایط و عوامل جذب کننده در محل مقصد می باشد همانند وجود امکانات رفاهی و بهداشتی بیشتر، محیط مناسب و امن تر، آموزش و موقعیت مناسب، ازدواج، کار و کسب و ثروت، مسکن ارزان و مناسب، آب و هوای بهتر و ... که این دو دلیل معروف به نظریه جذب و دفع یا رانش و کنش در مهاجرت شده است، وقتی که فردی یا افرادی دارای استعدادهایی باشند که در محل مبدأ توان بروز آن استعدادها نباشد و در جایی دیگر امکان خودنمایی وجود داشته باشد، وقتی که برای زندگی بهتر، اشتغال، تحصیلات بدوی و بالاتر، امنیت فردی و ... احساس می کند که در جایی دیگر شرایط فراهم تر است مهاجرت را انتخاب می کند و عازم شهر یا دیاری می شود که احساس برآورده شدن خواسته هایش را می دهد، ولی علت عمده مهاجرت به کرج علاوه بر آب و هوای مناسب، میتوان به نزدیکی و همجواری با تهران و پایتخت ، ارزان بودن مسکن نسبت به تهران ، اشتغال ، شاهراه بودن استان البرز ، تاثیرگذاری اقوام و فامیل و ... را نام برد.

پیامدهای مهاجرت به البرز :

مهاجرت را باید از دو بعد یا زاویه دید، هم برای مهاجر می تواند اثر و پیامد مثبت داشته باشد و هم برای شهر یا دیار مقصد ،همینطور ممکن است برای هر دو پیامد منفی در برداشته باشد.

امروزه کشورهای مهاجر پذیر از جمله برخی کشورهای اروپایی تا حدودی درآمد ملی خود را ناشی از مهاجرین آسیایی، آفریقایی و ... می دانند که اگر روزی آمار مهاجرت به آن کشورها کاهش یابد دنبال علت یابی می گردند، در سایر شهرهای مهاجر پذیر نیز به همین منوال است که مهاجر اعم از موقت یا دائم، موجب رونق اقتصاد و بهبود زندگی مردم می شود.

در مورد البرز نیز قابل کتمان نیست که آداب، رسوم، برخورد، ساخت و ساز، اقتصاد و دیگر نهادهای اجتماعی نسبت به سنوات قبل که فقط بومی گری حاکم بوده است تغییرات قابل توجهی داشته است.

امروزه البرز بعنوان یک قطب مهاجر پذیر شناخته شده است و اگر فردی یا گروهی بخواهد در این شهر سرمایه گذاری کنند، به امید همین موقعیت مهاجر پذیری است.

مهاجرین اعم از اینکه داخل استانی یا خارج از استانی و اعم از اینکه موقت یا دائم باشند اگر مدیریت شوند برای توسعه و پیشرفت این شهر یک فرصت استثنایی هستند، گذشت آن زمانی که فقط شعار بومی گری داده می شد، شعار همه جای ایران سرای من است یا همه جا سرزمین خداست ایجاب می کند که از تنگ نظریها بریده و خط و مرز جغرافیایی را ترد کرد، مسلمان و ایرانی بودن مخالف با بومی گری و حد و مرز جغرافیایی است، هنر آن است که از این فرصت طلایی استفاده کرد تا شهری آباد و توسعه یافته داشته باشیم، همه را باید با دید شهروند نگریست.

امروزه کشورهای بزرگ دنیا با سرمایه های کلان ، تکنولوژی و پشتوانه ارزی حاضر به پذیرش دانشجویان سیاه پوست افریقایی هستند تا از وجودش ارز کشور آفریقا را وارد بازار و اقتصاد خود کند ولی گهگاهی حتی از دهان و زبان نخبگان استانی مطالبی شنیده می شود که نه ریشه ملی دارد ، نه علمی ونه حتی دینی ، چرا درالبرز در طول دو دهه اخیر به اندازه تمامی گذشته اش ساخت و ساز، رستوران، سوپر مارکت ، پارک ها و مراکز تفریحی ، مراکز فروش و تجاری و ... راه اندازی شده است؟ آیا غیر از وجود و سرمایه گذاری انبوهی از مهاجرین یا بدلیل وجود آنها بوده است؟

دانشگا هها ومراکز علمی در گذشته اندک ولی امروزه بیش از چندین واحد دانشگاهی راه اندازی شده است همه اینها از تاثیرات و پیامدهای مهاجرت و انبوه مهاجرین به این شهر بوده است .

بطور قطع و یقین مهاجرین هم با انگیزه های زندگی بهتر عازم این شهر می شوند و هم مهاجرت برای آنان و همچنین برای شهر و جمعیت بومی آن منافی را دربر خواهد داشت که عدم تهیه نقشه راه توسط مسوولین ، عدم جذب سرمایه های مناسب ، جهت ندادن به سرمایه های جذب شده ، عدم پیگیری و تامین منابع مالی از سوی دولتمردان و اهتمام در اینخصوص ، عدم برنامه ریزی در جذب و بکارگیری مناسب نخبگان مهاجر، عدم تخصیص مناسب فرصت های شغلی موجود در مراکز کار استان البرز برای جمعیت این استان و ...سبب رشد نامتناسب و همگون امکانات شهری با پدیده مهاجرت شده است .

امید است در آینده مسوولین و بالاخص نمایندگان منتخب مردم این شهرضمن تغییر ایده "مهاجرت بعنوان یک معضل اساسی این شهر واستان" بتوانند با برنامه ریزی مناسب درجذب ایده ها ، افکار و نیروهای خارق العاده مهاجرین ، اخذ مصوبه های مالی و متناسب با رشد جمعیت این استان در جهت رفع کاستی های موجود و شکوفایی ایران کوچک ، یعنی البرز بکوشند .

والسلام ./دکتر ابراهیم رضاپور

